

Elevers inflytande under fritidshemsverksamheten

Metoder för att få barn att bli mer aktiva och delaktiga i sin tid på fritids

Författare: Jarko Tuisku

Artikel nummer 1/2009

Denna artikel har i november 2009 accepterats för publicering i Skolportens numrerade artikelserie för utvecklingsarbete i skolan av Nacka kommuns läsgrupp med Björn Söderqvist, fil. dr. samt rektor, Nacka kommun, som gruppens ordförande.

Fri kopieringsrätt i ickekommersiellt syfte för kompetensutveckling eller undervisnings i skolan och förskolan under förutsättning att författarens namn, artikelns titel och källa: Skolportens artikelserie anges. I övrigt gäller Copyright för författaren och Skolporten AB gemensamt.

Denna artikel är publicerad i Skolportens nättidskrift Undervisning & Lärande.
<http://www.skolporten.com/U&L>

Aktuell metodbok med författaranvisningar: http://www.skolporten.com/U&L_Metodbok

Vill du också skriva en utvecklingsartikel? Maila till info@skolporten.com

Abstract

Fritidsverksamheten på Solsidans skola har utvecklats till att omfatta mer elevinflytande och delaktighet från såväl elever som föräldrar. I denna artikel vill jag tydliggöra hur mitt arbetssätt och mina metoder bidragit till utveckling och förbättring av fritidshemsverksamheten på Solsidans skola. Mina intervjuer, gruppsystemet och aktiviteterna har bl.a. bidragit till utveckling av elevernas (årskurs 2) känsla av delaktighet och engagemang gentemot sitt fritidshem. Eleverna upplever sin tid på fritids mer meningsfull och fylld av roliga, stimulerande, utvecklande och spännande pedagogiska aktiviteter.

Jarko Tuisku är fritids- och musikpedagog vid Solsidans skola i Nacka.

E-post: jarko.tuisku@nacka.se

Innehållsförteckning

1.Inledning	5
1.2 Syfte	5
2.Metod.....	6
3.Huvuddel.....	7
3.1 Whiteboard-tavlan	7
3.2 Gruppsystemet.....	8
3.3 Aktiviteterna	8
4.Resultat & Diskussion	11
.Referenser	13

1. Inledning

När jag avslutat min utbildning på Linköpings Universitet våren 2001 hade jag höga tankar och förhoppningar om hur mitt arbete skulle vara som fritidspedagog. Jag hade, under åren på universitet, bildat mig en tydlig uppfattning av vad fritidsverksamhet är för mig. Mitt mål var nu att komma ut i verkligheten och förverkliga denna bild, denna vision jag hade. Arbetet som fritidspedagog är ett väldigt komplext uppdrag, ett uppdrag som inte bara kräver en akademisk utbildning, utan också en förmåga att anpassa verksamhet till storleken och behoven i en specifik barngrupp. Jag funderade mycket kring hur det skulle vara möjligt att utvecklat ett arbetssätt där eleverna känner en delaktighet, ett engagemang på fritidshemmet.

För mig har verksamheten på fritids* alltid varit en otroligt viktig del i elevernas vardag, en vardag fylld av roliga, stimulerande, utvecklande och framförallt spännande pedagogiska aktiviteter. Därför kändes det nödvändigt att utveckla metoder som får fritidshemmet att lyfta fram just de delar som Skolverket fokuserade på i fritidsverksamheten, i sin rapport (Skolverket, 2007) och dels ta fram arbetssätt där barnen känner en delaktighet och ett engagemang på fritids. Fritidshem och dess framtid och nuläge har uppmärksammats på flera håll. Forskning visar vilken viktig uppgift fritidshemmet har i framförallt barnets sociala utveckling. Skolverket (ibid.) menar att fritidshemmet kan bidra till att barnet utvecklar en tillit till sig själv och sin egen förmåga i denna sociala process. Skolverket (ibid.) hävdar att förutsättningar för att barnen skall uppleva fritiden som meningsfull är att verksamheten är trygg, rolig och stimulerande där lek och skapande får stort utrymme och formas utifrån barnens ålder, mognad, behov, intressen och erfarenheter. Skolverket menar också, att det är viktigt att verksamheten är varierad med inslag av lek, fysisk aktivitet, skapande verksamhet som drama, musik, dans, bild och form och utforskande av omvärlden i form av studiebesök, utflykter med mera. Skolverket (ibid.) har i sin lägesbedömning under flera år pekat på brister i fritidshemmets verksamhet. Även om det finns fritidshem som fungerar bra, ser många kommuner inte fritids som en pedagogisk verksamhet. Det finns fritidshem där pedagogerna upplever sin situation som ohållbar med för få vuxna på antalet elever. Eleverna erbjuds så gott som inga eller väldigt få vuxenstyrda aktiviteter. Resultatet blir att personalen på fritidshemmen inte längre orkar utveckla och planera pedagogiska aktiviteter på grund av dess komplexa situation med stora barngrupper, ökade behov etc.

1.2. Syfte

Syftet med mitt arbete är att visa olika metoder som får barnen delaktiga i att ta ett aktivt ansvar över sin tid på fritids och få eleverna att känna en delaktighet och ett engagemang på fritidshemmet.

*I den här artikeln använder jag mig av begreppen fritidshem och fritids. Jag särskiljer inte dessa på något sätt, utan syftar på samma pedagogiska verksamhet.

2. Metod

Det finns flera komponenter som är viktiga för att utveckla ett välfungerande pedagogiskt arbetssätt, där barnen är delaktiga och aktiva under fritidshemsverksamheten. Jag kommer att lyfta fram whiteboard-tavlan, vikten av bra och pedagogiska aktiviteter, samt samtal med barn som viktiga komponenter. Dessa är enligt mig, betydelsefulla delar som vidare även påverkar den övriga verksamheten påtagligt. Jag utvecklade ett gruppsystem, vilket skulle bidra till att barngrupperna inte blev för stora, i förhållande till de aktiviteter de valde och erbjöds under fritidshemsverksamheten. Utvecklandet av en planering för varje vecka kändes väldigt viktig, en planering som innehöll både motorisk aktivitet, hantverksarbete, vuxenstyrda musikgrupper, spa och relax-avdelning – både mer livliga aktiviteter i stora grupper och mer lugna aktiviteter i mindre grupper. Jag funderade mycket kring hur lokalerna skulle utformas så ändamålsenliga och lämpliga som möjligt.

Enligt Skolverket (ibid.) ska fritidshemmets lokaler vara ändamålsenliga för den goda pedagogiska verksamhet som bedrivs utifrån barnens behov och intressen. Några av rummen fick därför genomgå en mindre ”makeover” för att bättre passa det syfte rummet skulle ha. Jag var väldigt intresserad av att få ett högre intresse från barngruppen gentemot verksamheten på fritids, ett intresse för de olika aktiviteterna. Ett sätt var att göra mer trendiga och dagsaktuella saker i form av ateljéverksamhet, där det skulle finnas ett brett urval av hantverksarbete som häftiga smycken, tvåltillverkning och t-shirtstryck. Samtidigt ville jag baka in mer traditionella aktiviteter så som t.ex. stickning, syslörd, måleri, arbete med lera m.m. Resultatet blev att intresset för verksamheten i ateljén ökade betydligt. För att få barnen delaktiga i verksamheten, fick de varje eftermiddag göra ett aktivt val. Ett val över vad de ville sysselsätta sig med. För att vidare ta reda på vad barnen ville göra och vad de var intresserade av, valde jag att diskutera detta med barnen. Jag kunde sitta och prata med dem en och en, i mindre grupper eller t.o.m. tillsammans med hela barngruppen. Jag använde mig av öppnare samtal, där barnen gavs tillfälle att tänka fritt kring verksamheten på fritids. Ely m.fl. (1993) menar, att öppna frågor kan avslöja värdefull information av ett slag som slutna frågor inte medger. Kvale (1997) kallar den här formen av intervjuer för öppna intervjuer. Han anser att specifika teman står i fokus utan att frågornas formulering och ordningsföljd är bestämd i förväg. Genom dessa informella intervjuer fick jag ta del av barnens tankar och funderingar kring fritidshemsverksamheten.

3. Huvuddel

På min fritidshemsavdelning har vi 47 inskrivna elever och tre vuxna som arbetar under eftermiddagarna. Skolan har fyra byggnader, varav en omfattar matsal, gymnastiksal och lärar- samt skolhälsovårdsrum. De övriga tre byggnaderna som används till skolsalar och fritidshemsverksamhet, har både större klassrum och mindre grupprum. Jag började med att fundera hur fritids utåt sett kunde lyftas fram på tydligare vis, framförallt med tanke på att verksamheten behövde synliggöras mer, både strukturellt och pedagogiskt. Fritids behövde en egen informations- och samlingsplats, men också en plats där barnets intresse väcks för den kommande eftermiddagens verksamhet och utbud. Jag satte därför upp en stor whiteboard-tavla i ett av våra kapprum. Tavlan behövde vara ganska stor, för att rymma de olika delarna jag tänkt ut.

3.1 Whiteboard-tavlan

Tavlan skulle stå på en plats, där både elever och föräldrar vistas naturligt varje dag. Jag valde därför en stor vägg i kapprummet till skolans matsal. Dit kom barnen varje dag för att äta lunch och mellanmål. Mellanmålet förknippas direkt med fritidsverksamhet, vilket jag såg som en viktig anledning till valet av plats. På whiteboard-tavlan delade jag upp alla tänkbara aktiviteter vår fritidsavdelning kunde tänkas ha, i olika rutor. Rutorna fick symbolisera de aktiviteter som finns att välja på fritids, t.ex. ”fritidsgympa”, ”ateljén” osv. Sammanlagt blev det sju rutor. (För många rutor hade kunnat ha en motsatt effekt, där barnen hade känt att det blir för mycket.) Jag ville också att denna tavla skulle fungera som ”en reklamskylt” för verksamheten på fritids, en inspirationskälla för barnen, där de redan tidigare under dagen eller veckan kunde se vad som kommer att erbjudas.

Eftersom jag är en utbildad lärstilspedagog, ville jag anpassa materialet genom både tydliga bilder och textskyltar. I början av varje termin fick barnen tillverka en egen magnet. Den magneten skulle därefter fungera som barnets planering av ”vad-jag-ska-göra-på-fritids”-magnet. Varje eftermiddag började med en samling där barnen fick tydlig information om vad som skulle komma att ske under eftermiddagen (för att upprepa det som barnen redan sett på whiteboard-tavlan). När samlingen var över, gjorde barnen sitt aktiva val. Efter att ha testat detta i några år, upptäckte jag hur enkelt detta bidrog till att barnen verkligen kände sig mer delaktiga i planerandet av vad de gjorde under sin fritidstid. Jag upptäckte detta dels genom att barnen naturligt samlades vid tavlan redan tidigare under dagarna, oftast i samband med lunchserveringen. De kunde stå vid tavlan och faktiskt diskutera vad de tänker göra under fritids, t.o.m. hur mycket de såg fram emot någon specifik aktivitet. Barnen visste i stora drag vad som skulle hända under den aktuella dagen, eller t.o.m. den aktuella veckan.

3.2 Gruppsystemet

Vidare utvecklade jag ett gruppsystem, eftersom 47 elever inte kunde ha ateljéverksamhet eller lek i gymnastiksalen samtidigt. Barnen delades i fyra grupper. Jag ville att grupperna skulle innehålla en jämn fördelning av bägge könen, samt kännas som en bra konstellation. Tanken med grupperna var inte att särskilja kamratgrupper eller påtvinga fram nya, utan att i stället använda dessa till att dela barnen i mindre grupper för t.ex. utflykter och andra aktiviteter där antalet barn måste vara begränsat. Skolverket (2007) anser, att barngruppens storlek kan vara avgörande för barns säkerhet när det gäller möjligheten att ha överblick och kontakt med barnen. För att öka barnens känsla av delaktighet gjorde jag stora skyltar med bild och text på gruppnamnet, på vilken jag sedan fäste barnens namn med stora och tydliga lappar. Dessa gruppskyltar hängde ovanför whiteboard-tavlan, som jag kände var den självklara platsen för dem.

3.3 Aktiviteter

Aktivitetserna på ett fritidshem bör vara så varierande och mångsidiga som möjligt. Skolverket (ibid.) menar, att det är viktigt att verksamheten på ett fritidshem är varierad, med inslag av lek, fysisk aktivitet, skapande verksamhet som drama, musik, dans, bild och form och utforskande av omvärlden i form av studiebesök och utflykter. Våra olika vuxenstyrda aktiviteter har varit väldigt populära bland barnen. Svårigheten har enligt mig snarare varit att hitta ett så brett och tillfredsställande schema med olika aktiviteter för alla olika behov, förutsättningar och framförallt intressen. En del av barnen vill röra på sig, där det också fanns olika behov av motorisk träning. Andra barn vill söka sig till lugnare aktiviteter för att varva ned efter dagens skolarbete, medan vissa vill arbeta med sina händer och ”producera” någonting.

Jag använde mig därför av intervjuer för att ta reda på vad barnen ville göra under fritids. Samtalen fick aldrig en intervjuaktig känsla, då jag kände att resultatet kunde bli missvisande, samt att en intervjusituation med flera, nedskrivna frågor kunde vara ledande gentemot den intervjuade. Doverborg-Österberg och Pramling (1985) menar att intervjun måste få karaktär av ett samtal och inte ett förhör. Ju mer intervjun får karaktär av att vara ett förhör, desto mer ovillig blir den intervjuade att dela med sig av sina tankar. Utifrån dessa samtal som jag hade vid ett flertal gånger med barnen, fick jag en uppfattning om vad barnen var intresserade av. Jag insåg också, att även om barnen hade en mängd olika intressanta förslag och önskemål, var det av stor betydelse och vikt för att få barnen att känna delaktighet över att få vara med och bestämma. Deras känsla var, att de fått sitta ned med en pedagog och prata om saker som intresserar dem.

Under samtalen kom det fram, att barnen vill åka till Gröna Lund och andra roliga platser, men också att de ville göra en efterliknelse av tv-programmet, Let's Dance. Mer om detta exempel senare i artikeln. Vidare kom flera önskemål från barnen, att ordna en slags rolig dag, där barnen får bestämma vad som ska göras en eftermiddag och också vara med att förbereda och genomföra det. Jag tog med barnens tankar och önskemål i planerandet av aktiviteter. Jag

arbetade fram en planering för varje vecka, som innehöll både motorisk aktivitet, både grov- och finmotorisk, hantverksarbete, men också tillgång till friare aktiviteter i form av specifika rum med möjlighet att arbeta självständigt som t.ex. byggrum, spelrum och utklädningsrum. Vidare innehöll veckoplaneringen vuxenstyrda musikgrupper med möjlighet att musicera med en musikpedagog och spa-avdelning.

Utvecklandet av begreppet ”pyssel” var, som jag skrev tidigare, viktigt för mig. Jag ville ta fram mer trendiga och dagsfärska saker i form av ateljéverksamhet, t.ex. häftiga smycken, tvåltillverkning och t-shirtstryck, men samtidigt baka in det mer traditionella som t.ex. stickning, slöjd, måla och arbete med lera, och genom det tillfredsställa en bredare skara intressenter. Många gånger stöter fritids på problem i form av att lokalerna vi vistas i inte uppfyller våra behov. Detta problem stötte vi på då vi inte hade ett rum för ateljéverksamheten. I stället utvecklades idén om att ha en mobil-ateljé på vår avdelning. Vi köpte in en stor vagn, i vilket veckans ateljéutrustning fick plats. Därefter kunde den ansvariga vuxna lätt förflytta vagnen från ett förråd till det klassrum som skulle förvandlas till ateljé under eftermiddagen. I praktiken friställdes en pedagog, som skulle ansvara för ateljéverksamheten, fyra gånger i veckan i en halvtimme för att kunna förbereda och iordningställa ateljén i ett klassrum. Intresserade barn kunde också hjälpa till med förberedelserna.

Under våra pass i gymnastiksalen använde jag lekar som kändes mer ”spännande” för barnen, lekar där fantasin fick stort utrymme. Skolans material möjliggjorde bygge av kojor och annat med hjälp av exempelvis madrasser och skumgummiplintar. Dessa kunde nyttjas i bollekar som ”spökboll” eller ”kungen”. Jag började varje gymnastikpass med att sätta upp alla lekar (som jag gjort bilder av på små kort) på en whiteboard. Därefter fick barnen rösta på de lekar de allra helst ville leka under den eftermiddagen.

Enligt Skolverket (2007) ska fritidshemmet skapa situationer där barnen får möjlighet att påverka fritidshemmets innehåll på ett för dem konkret sätt. Användandet av röstning under fritidsgympan var ett sätt att lyfta fram barns delaktighet och inflytande. Enligt min mening hade rörelseträning eller motoriskträning i form av gymnastiklekar på fritids flera syften. Dels den motoriska träningen, men dels också den sociala träningen, där barnen fick lära sig vänta på sin tur, samarbeta, lyssna och interagera med sina medmänniskor. Jag märkte ett växande intresse bland barnen, fler deltagande barn, mer initiativtagande bland barnen, men framförallt barn som upplevde fritids-gympan som någonting roligt. Vi erbjöd barnen en lugnare och mer avkopplande aktivitet en gång i veckan. Vi kallade detta för ”Spa och relax-avdelning”. Där fick barnen, tillsammans med en massagepedagog, lära sig att massera och framförallt koppla av.

Helhetsintrycket var viktigt och därför ordnade vi avslappnande och lämplig musik, massageoljor (som barnen masserade händer med - taktillmassage) samt fina, vackra levande ljus i en dämpad belysning. Vårt syfte var att ge barnen en möjlighet till avkoppling och eftertanke, i en annars ganska hektisk vardag, fylld av aktiviteter efter skola och fritids. Jag märkte hur den här aktiviteten påverkat barnen positivt på flera sätt. De kändes mer lugna och harmoniska. Mängder av, från varandra oberoende forskning visar hur positiv beröring har

stor inverkan på barns sociala utveckling. Sanner (2002) menar att massage i en barngrupp utvecklar mer lugna och socialt mogna barn. För att återgå till samtalen med barnen, samt hur dessa påverkade verksamheten på fritids, vill jag lyfta fram ett exempel, Let's Dance. Efter att ha pratat med hela barngruppen och informerat om denna nya aktivitet, som skulle hända ca varannan vecka, började jag planerandet av hur det hela ska gå till. Slutresultatet blev att aktiviteten skulle efterlikna det riktiga programmet så mycket som möjligt. Juryn skulle självklart inte tillåtas att ge nedlåtande kommentarer, utan lyfta fram någonting positivt i varje dans. Dansparen/grupperna fick innehålla en till fem dansare. Vad gäller antalet danspar/grupper per gång, ville jag se hur stort intresset var den första gången, för att därefter kunna avgöra hur lång tid aktiviteten skulle ta. Intresset var stort, men trots det kunde alla intressenter medverka samtidigt. Därefter blev det heller aldrig ett problem då antalet dansare aldrig översteg någon form av maxantal.

Programmet hade två programledare, vars uppgift var att hålla i aktiviteten. Jag bestämde, att alltid ha en vuxen med som programledare, dels för att barnen uppskattar detta, men dels också för att stötta och hjälpa programledarna och de övriga medverkande. Juryn fick bestå av fem medlemmar. Dessa medlemmar fick varsin röstskylt, med två omdömen – ”bra” och ”mycket bra”. Jag kände att syftet med denna aktivitet inte bara skulle vara lustfyllt eller där barnen skulle få stå inför publik, utan också träna i hur vi är mot varandra, att framträda inför andra, regler och socialt samspel. Jag ville också kunna ge barnen en möjlighet att ta större ansvar för förberedelser och genomförande av denna aktivitet, att växa och engagera sig i aktiviteten som de själva varit med att ta fram.

Enligt Vygotskijs proximala utvecklingszon (Vygotskijs 1962 i Bunkholdt, 1995) befinner sig barnet i en nivå, där denne kan hantera och klara av uppgifter på egen hand och dels en annan nivå där barnet kan agera med hjälp och stöd från andra. Mellan dessa nivåer, där barnet klarar av någonting själv och där denne behöver hjälp får barnet hjälp att komma vidare i sin utveckling och på så sätt uppnå nya nivåer i sitt kognitiva funktionssätt. Slutligen ville jag också lyfta fram den fria leken, som barnen trots alla aktiviteter också kunde välja under fritids. För att vi vuxna skulle hinna med att leda och förbereda både vuxenstyrda aktiviteter, men också finnas synliga för de barn som valde att göra någonting friare, icke vuxenlett, utsåg vi en person till en så kallad löpare. Namnidén till löpare fick jag från en skola i Nacka kommun. Tidigare hade jag kallat denne roll för ”frileksansvarig”. Löparen ansvarade för att svara i telefon, ta emot föräldrar och handleda barn i deras friare aktiviteter. På detta sätt upplevde jag att både de barn som valde en vuxenstyrd aktivitet och de som valde en friare aktivitet, fick mer kvalitativ tid med oss vuxna.

4. Resultat och diskussion

Jag kan uppleva att det kan vara problematiskt ur flera aspekter, att fråga barnen, ”känner du delaktighet i verksamheten på ditt fritidshem”, för att bilda mig en uppfattning om deras upplevelser och tankar kring det. Jag menar att en sådan fråga lätt kan vara ledande och därmed missvisande ur barnets perspektiv. För att dels få en bild av hur barnen upplever sin situation vad gäller delaktighet och engagemang på fritids får jag i stället se till deltagarantal under de olika aktiviteterna, barnens frågor om kommande aktiviteter, när någonting ska hända osv. Självklart tillgodoser jag det barnen återgett under utvecklingssamtal, berättat för sina föräldrar eller helt enkelt det de berättat för mig.

Jag märker att det finns vissa skillnader i de saker barnen uppfattar som roliga och sådant som de varit med att påverka, kontra sådant som barnen uppfattar som väldigt roligt, men där de inte varit lika delaktiga. Barnens upplevelse och uppfattning över deras vardagsinflytande behöver därför tydliggöras och återkopplas för att de ska förstå att deras åsikter har betydelse. Skolverket (2007) menar att barnen i fritidshemmet ska få möjlighet att utveckla en förståelse för vad demokrati är genom att på olika sätt få uttrycka tankar och åsikter, och kunna påverka fritidshemmets innehåll. Utformandet av planeringen för varje vecka, som innehöll både motorisk aktivitet, både grov- och finmotorisk och hantverksarbete gav många fina resultat i barngruppen på min avdelning. Resultatet har blivit att fler barn fått upp ögonen för bl.a. ateljén.

Flera barn vill vara i ateljén varje dag (då vi håller den öppen fyra dagar i veckan), medan andra planerar sin dag i ateljén med omsorg tillsammans med föräldrarna där hemma. Finmotoriken samt intresset för bild, form och slöjd har utvecklats enormt i denna barngrupp. Under fritidsgympan har barnen tagit ett stort ansvar i planerandet av lekar och aktiviteter. De upplever sin tid väldigt meningsfull och lustfylld där. Whiteboard-tavlan och de olika aktiviteterna under eftermiddagsverksamheten har bidragit till många positiva förändringar. Barnen är intresserade och delaktiga i den pedagogiska verksamheten under eftermiddagarna på ett mer medvetet sätt. De kommer med förslag och önskemål på aktiviteter, de planerar sin tid på fritids mer medvetet och samtidigt känner alla en stor glädje att vistas på fritids. De vet i vilka lokaler vi håller till, vilka pedagoger som håller i aktiviteterna och vilken tid de börjar.

När jag sitter tillsammans med mitt arbetslag och planerar veckan som kommer, färdigställs veckoplaneringen. Den förvandlas sedan till ett schema som skickas iväg till våra klienter, föräldrarna i form av ett informativt veckobrev, en slags pedagogisk information om vad vi gör på fritids. Planeringen ligger även på skolans hemsida, denna planering finns sedan tillgänglig på Whiteboard-tavlan, där ju barnen går förbi och startar sitt planerande. Det har gett vårt fritidshem en högre kvalitet, men också en barngrupp som mer aktivt deltar i sin tid på fritids. Mina metoder har fått föräldrar att få upp ögonen för verksamheten på fritids och de hör av sig och berättar hur de själva upplever att barnen utvecklas, lär sig och framförallt

trivs. Whiteboard-tavlan har en väldigt central roll i min rapport. Det är där eftermiddagarna på många sätt får sin början varje dag. Där barnen går förbi, stannar upp, tittar och startar sitt planerande för fritidsverksamheten den dagen. Det har gett vårt fritidshem en högre kvalitet, men också en barngrupp som mer aktivt deltar under sin tid på fritids.

Artikeln syftar, som redan nämnts, till att belysa hur elever kan ha ett inflytande i verksamheten på fritidshem. Genom att organisera metoder för hur vi synliggjorde samt praktiskt genomförde både de styrda och friare aktiviteter, kunde vi både engagera barnen i sin tid på fritids, men också skapa en verksamhet med ett varierat och pedagogiskt innehåll. Faktorer som barnens olika behov och intressen, sociala mognad, samt hemmets syn på skola och fritids, påverkar alla på sitt sätt barnets upplevelser och tankar kring sin tid på fritids. Därför vill jag lyfta fram hemmets betydelse som en påverkansfaktor i min artikel. Mycket forskning har gjorts kring vilka faktorer som påverkar barns skolframgång. Urie Bronfenbrenners utvecklingsekologiska teori (Bronfenbrenner 1979 i Bunkholdt, 1995) grundar sig på tanken att vårt samhälle är uppdelat i olika system som påverkar oss mer direkt eller indirekt. Det mest direktpåverkande systemet, enligt honom är hemmet. Hemmets inställning, socioekonomiska status och föräldrarnas utbildning påverkar barnets skolframgång. Skolframgång i sin tur leder till trivsel och trygghet i skolan samt även vidare trivsel på fritids. Eftersom hemmets påverkan över barnets uppfattning och framgång i skolan är så starkt, menar jag att fritidshemmen därför behöver lägga ner extra arbete på att visa, tydliggöra och presentera verksamheten samt dess betydelse för föräldrarna.

För mig har samarbetet med hemmet varit en del i mitt arbete med utvecklandet av fritidsverksamheten. Bara genom att lyfta fram betydelsen av fritids för det enskilda barnets utveckling, har hemmet bidragit med att exempelvis ta del av veckoinformationen i större utsträckning, vilket enligt mig leder till att det enskilda barnet också planerar sin tid på fritids mer noggrant. Samtidigt har intresset för verksamheten vuxit från föräldrahåll bl.a. under utvecklingssamtal och i form av enskilda samtal. Framgången på min avdelning, vad gäller elevinflytande, intresse för de olika vuxenstyrda aktiviteterna och barns delaktighet har resulterat i goda resultat i Nacka kommuns kundundersökningar på min avdelning. Även samtal med både barn och föräldrar har visat mycket goda resultat vad gäller nöjdheten bland våra kunder.

För mig känns ett fortsatt utvecklande av verksamheten på fritids väldigt viktigt. Barnen har kommit med flera förslag och idéer till aktiviteter, som idag finns med i planeringen. Vi kommer att fortsätta lyfta fram barns idéer och tankar, och förmodligen ser verksamheten ännu mer spännande och utvecklande ut om något år. Jag är övertygad om att fritidsverksamheten går att utveckla ytterligare och att detta arbete inte görs över en natt.

Referenser

- Bunkholdt, V. (1995), *Från födsel till pubertet*, Studentlitteratur, Lund
- Ely, M. Anzel, M. Friedman, T. Gardner, D. & McCormack Steinmetz, A. (1993), *Kvalitativ forskningsmetodik I praktiken*, Studentlitteratur, Lund
- Doverborg-Österberg & E. Pramling, I. (1985), *Att förstå barns tankar-metodik för barnintervjuer*, Liber Utbildningsförlaget, Stockholm
- Kvale, S. (1997), *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Studentlitteratur, Lund
- Sanner, E. (2002) *Massage för barn och ungdomar*, Prisma, Stockholm
- Skolverket, (2007), *Allmänna råd och kommentarer – Kvalitet i fritidshem*, Davidsons tryckeri, Stockholm

